

Nr 449.

Godkänd av första kammaren den 18 juni 1918.

Godkänd av andra kammaren den 19 juni 1918.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av två Kungl. Maj:ts propositioner med förslag till ändringar i vissa delar av förordningen den 30 juni 1916 om krigskonjunkturskatt.

(Bevillningsutskottets betänkande nr 59 och memorial nr 63

Till Konungen.

Genom särskilda propositioner, nr 401, av den 3 maj 1918, och nr 448, av den 16 i samma månad har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionerna fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för nämnda dagar, föreslagit riksdagen att antaga nedan intagna förslag till förordningar dels om »ändring i vissa delar av förordningen den 30 juni 1916 om krigskonjunkturskatt» (proposition nr 401) och dels om »ändrad lydelse av 3, 8, 11 och 16 §§» i samma förordning (proposition nr 448).

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 30 juni 1916 om krigskonjunkturskatt.

Häri genom förordnas, att 4, 15, 17, 20, 21, 23 och 29 §§ i förordningen den 30^e juni 1916 om krigskonjunkturskatt skola i nedanstående delar erhålla följande ändrade lydelse:

Underrättelse, varom nu är sagt, skall genom Konungens befallningshavandes försorg i rekommenderat brev med allmänna posten kostnadsfritt tillsändas den skattskyldige under hans i senast avlämnade deklARATION uppgivna adress, där ej annan adress senare blivit av honom uppgiven, och skall sådant brev vara till posten avlämnat sist en och en halv månad före nämndens sammanträde.

Förmenar skattskyldig, att den matematiska merinkomsten i sin helhet eller till någon del icke har sin grund i det genom krigstillståndet framkallade läget, äger han att sist å trettionde dagen före krigskonjunkturskattenämndens sammanträde till Konungens befallningshavande inkomma med till nämnden ställda erinringar jämte den utredning i ärendet han vill åberopa.

20 §.

Vid krigskonjunkturskattenämndens sammanträde föres protokoll angående de ärenden, där sådant påfordras, börande protokollet justeras inför nämnden och justeringen bestyrkas genom å protokollet tecknat intyg av två ledamöter. Kan justeringen ej ske vid nämndens sammanträde, må densamma äga rum senast fjorton dagar därefter inför ordföranden och två av nämnden därtill utsedda ledamöter i närvaro jämväl av kronans ombud.

Nämndens beslut	— — — — —	—	krigskonjunkturskattelängden.
Sedan taxeringen	— — — — —	—	ledamöter.
Anteckningarna	— — — — —	—	förordnat.
Protokollsföraren	— — — — —	—	honom rör.

21 §.

1 mom. Skattskyldig — — — — — om tantième.

Denna deklARATION skall före den 1 september avlämnas till Konungens befallningshavande i det län, där taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt ägt rum, och, avfattad enligt vid denna förordning fogat formulär, upptaga, särskilt för varje inkomstkälla, skattskyldigs under litt. C I i det allmänna deklARATIONSformuläret uppgivna inkomster med angivande av däri ingående tantième, beloppen av de vid 1913 och 1914 års taxeringar till inkomst- och förmögenhetsskatt beskattad tantième samt de grunder, efter vilka tantième i varje fall utgått.

2 mom.	— — — — —
3 mom.	— — — — —

4 mom. — — — — —
 5 mom. — — — — —

23 §.

Inom tjugu dagar efter krigskonjunkturskattenämndens sista sammanträde skola, utom vad Stockholms stad angår, utdrag av krigskonjunkturskattelängden, summerade i avseende å den av nämnden uträknade skatten, översändas till vederbörande häradsskrivare och magistrat för debiterings verkställande.

Efter slutad — — — — —
 återställa utdragen.

Krigskonjunkturskattelängden — — — — — för året.

29 §.

Sammandrag av krigskonjunkturskattelängderna, angivande för varje fögderi och stad påförd krigskonjunkturskatt, skall i enlighet med formulär, som fastställles av statskontoret, genom Konungens befallningshavandes försorg upprättas och till statskontoret insändas senast den 15 januari påföljande år, dock att för Stockholm därmed må anstå till slutet av nästpåföljande februari.

Så snart — — — — — allmänna
 tidningarna.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 3, 8, 11 och 16 §§ i förordningen den 30 juni 1916 om krigskonjunkturskatt.

Härigenom förordnas, att 3, 8, 11 och 16 §§ i förordningen den 30 juni 1916 om krigskonjunkturskatt skola, 3 och 16 §§ i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse.

3 §.

För skattskyldighet förutsättes:

- a) — — — — —
 b) — — — — —
 c) att därjämte, vad angår inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag, bolagets för året till inkomstskatt taxerade inkomst överstiger 5 procent av bolagets kapital, sådant det vid årets taxering beräknats

8 §.

1 mom. Krigskonjunkturskatt skall, där ej i 2 och 3 mom. här nedan annorlunda stadgas, beräknas enligt denna

Beskattningsbar merinkomst.		Tariff.	
		Procenttal.	Skattebelopp.
Kronor.			Ökning för varje fullt hundratal kronor, som faller mellan de i kol. 1 angivna inkomst- beloppen. Kronor.
2,000	4	80	14
20,000	13	2,600	15
40,000	14	5,600	17
60,000	15	9,000	19
80,000	16	12,800	21
100,000	17	17,000	21·5
150,000	18·5	27,750	24·5
200,000	20	40,000	30
250,000	22	55,000	34
300,000	24	72,000	38
350,000	26	91,000	42
400,000	28	112,000	38
500,000	30	150,000	42
600,000	32	192,000	46
700,000	34	238,000	50
800,000	36	288,000	46
1,000,000	38	380,000	42
2,000,000	—	—	—

För merinkomst, som uppgår till 2,000,000 kronor eller därutöver, utgör skatten 40 kronor för varje fulla 100 kronor.

2 mom. Därest inländskt aktiebolags eller solidariskt bankbolags för året till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomst överstiger 10 procent av bolagets kapital, sådant detsamma vid årets taxering beräknats, skall bolagets krigskonjunkturskatt ökas

för varje full tiondel, varmed den enligt 20 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt beräknade inkomstprocenten överstiger 10 men ej 100 procent med 0,05 procent av det enligt 1 mom. beräknade skattebeloppet, samt

för varje full tiondel, varmed inkomstprocenten överstiger 100 procent, med 0,01 procent av nyssnämnda skattebelopp,

dock att samma skattebelopp ej i något fall må förhöjas med mera än 50 procent.

Till ledning vid uträknandet av i detta moment omfördad förhöjning av krigskonjunkturskatten utfärdar Kungl. Maj:t erforderliga tabeller.

3 mom. För utländskt aktiebolag ävensom för annat utländskt bolag, som driver bankrörelse, förhöjes det enligt 1 mom. beräknade skattebeloppet med 30 procent av samma belopp.

11 §.

Har skattskyldig endast under ettdera av åren 1913 och 1914 varit till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerad för inkomst, varom i 2 § och 5 § andra stycket sägs, uträknas den matematiska merinkomsten genom jämförelse med den under det året taxerade inkomsten av nämnda slag. Har han icke under någotdera året varit taxerad för dylik inkomst, anses den under löpande året taxerade inkomsten av ifrågakommande slag i sin helhet såsom matematisk merinkomst.

16 §.

Konungens befallningshavande — — — ifrågakommande skattskyldiga.

I denna längd, som kallas krigskonjunkturskattelängd och för vilken formulär fastställs av Konungen, upptagas för varje skattskyldig hans namn, för året till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp, åren 1913 och 1914 samt löpande året till sådan skatt taxerad inkomst, särskilt för varje inkomstkälla, av sådant slag som avses i 2 § och 5 § andra stycket, inkomstens medeltal och matematisk merinkomst såväl sär-

skilt för varje inkomstkälla som till sammanlagt belopp samt uträknad skatt, angiven enligt ett vart av de olika momenten i 8 §. För inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag angivas därjämte bolagets kapital och inkomstprocent enligt taxeringarna såväl det löpande året som åren 1913 och 1914 ävensom inkomstprocentens medeltal enligt de vid taxeringarna sistnämnda båda år gjorda uträkningar av procentens storlek. Härutöver skola i längden antecknas kända särskilda förhållanden, som kunna inverka på taxeringen.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då densamma, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Riksdagen har icke haft något att erinra emot det av Eders Kungl. Maj:t med propositionen nr 401 framlagda förslaget.

Av större betydelse än nämnda förslag äro de förslag, som lämnats i propositionen nr 448.

Enligt 3 § i förordningen om krigskonjunkturskatt förutsättes för skattskyldighetens inträde i fråga om aktiebolag (resp. solidariska bankbolag) bl. a., att den vid årets taxering beräknade inkomstprocenten överstiger medeltalet av 1913 och 1914 års inkomstprocenter. Med hänsyn till kristidsårens stora kapitalökning i många bolag kunde, enligt vad i propositionen framhållits, denna bestämmelse i vissa fall leda till obehörig befrielse från krigskonjunkturskatt. Eders Kungl. Maj:t har därför föreslagit densammans borttagande.

Kammarrätten, som hörts i ärendet, har emot förslaget erinrat, »att icke varje ökning av kapitalet medför, även om den taxerade inkomsten ökas i förhållande till inkomstens medeltal, obehörig befrielse från taxering eller skatt. Om t. ex. kapitalet ökats sedan 1913 och 1914 års taxeringar genom verkliga inbetalningar från delägarna eller genom överföring till kapitalet av besparade vinstmedel, intjänade efter år 1913, är en i förhållande till inkomsten av det gamla kapitalet proportionerlig ökning av inkomsten helt naturlig och synes i regel icke böra föranleda skyldighet för vederbörande bolag att erlægga någon krigskonjunkturskatt. Under nu gällande lagstiftning blir ett dylikt bolag påfört matematisk merinkomst endast under förutsättning, att även inkomstprocenten överstiger inkomstprocentens medeltal. Detta synes också vara fullt riktigt och överensstämmande med de principer, på vilka förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt, i fråga om aktiebolags beskattning, är uppbyggd.

Då förordningen om krigskonjunkturskatt nära ansluter sig till nyssnämnda förordning, synes även där principen om skattens beräkning å inkomsten i förhållande till kapitalet böra vinna undantagslös tillämpning. Så skulle emellertid icke bliva fallet, om den föreslagna ändringen genomfördes.»

Kammarrättens erinringar hava synts riksdagen fullt befogade. För riksdagens del har emellertid tillkommit ännu ett skäl för avslag å förevarande förslag. Ehuru i och för sig fristående torde förslaget vara att betrakta såsom ett led i de åtgärder till skärpt beskattning av bolagen, som Eders Kungl. Maj:t föreslagit i propositionen nr 395 till innevarande riksdag. Sistberörda förslag har icke av riksdagen kunnat antagas, och innebär detta givetvis ytterligare anledning till avståndstagande även på denna punkt. Riksdagen har därför avslagit den föreslagna ändringen i 3 § och i följd därav även föreslagen ändring i 11 §, vilken senare är en ren konsekvens av den förra.

Genomgripande förändringar hava föreslagits i 8 §, som innehåller tariffen för krigskonjunkturskatten. Samma tariff har hittills tillämpats för alla skattskyldiga, enskilda såväl som bolag. Nu har föreslagits en omläggning av den gemensamma tariffen, dels så att procentalen för beskattningsbara merinkomster under 20,000 kronor väsentligt sänkas, och dels så att tariffen beträffande merinkomster överstigande 200,000 kronor skärpes progressivt, varjämte progressionen, som i nuvarande tariff stannar vid 700,000 kronor, fortsättes till en merinkomst av 2,000,000 kronor. Den högsta skattesatsen blir 40 procent, medan maximum nu är 32 procent.

Härtill kommer såsom den mest anmärkningsvärda nyheten i propositionen ett särskilt skattetillägg för de inländska bolagen, varom bestämmelser givits i ett 2 mom. i 8 §. Detta tillägg träffar bolag med högre inkomstprocent än 10 i form av en procentuell höjning av skattebeloppet enligt tariffen i 1 mom. och beräknas progressivt efter inkomstprocentens storlek. Maximum för tillägget är 50 procent av skattebeloppet.

För att ej bereda de utländska bolagen en gynnad ställning har i ett 3 mom. upptagits stadgande om höjning av deras enligt den allmänna tariffen uträknade skattebelopp med 30 procent.

Enligt vad i propositionen meddelas, är krigskonjunkturskattens skärpning föranledd av ökat behov för staten av skatteinkomster. Redan i årets statsverksproposition förutskickades, att om utöver de i 1918 års tilläggsstat och 1919 års riksstat förutsedda utgifterna nya stora av kristiden föranledda krav komme att ställas på det allmänna, borde medel härför kunna beredas genom en mera skärpt beskattning av krigsvinsterna

än den, som innehölles i gällande förordning om krigskonjunkturskatt. Nu har beräknats att för innevarande års reglering kräves ett tillskott av skattemedel å i runt tal 60 millioner kronor. Jämväl för år 1919 skulle erfordras mycket avsevärda nya skattebelopp, varav de, som föranledas av ändringar uti 1919 års riksstat beräknas till likaledes ungefär 60 miljoner kronor. Dessa skattebehov har Eders Kungl. Maj:t ansett böra fyllas genom höjd krigskonjunkturskatt, och har, enligt vad riksdagen inhämtat, av erforderliga 60 miljoner kronor omläggningen av den allmänna tariffen beräknats giva omkring 25 miljoner kronor och tillägget för bolagen omkring 35 miljoner kronor.

Emot uttagandet av 25 miljoner kronor genom en skärpning av den allmänna tariffen torde under nuvarande förhållanden ej vara så mycket att invända. Härvid lära de statsfinansiella hänsynen böra få råda. Däremot synes förslaget om särskild tilläggsskatt för bolagen ägnat att ingiva starka betänkligheter.

Enligt beräkningar i fråga om 1917 års taxering till krigskonjunkturskatt skulle skatteintäkten komma att uppgå till i runt tal 250 miljoner kronor. Härav betala bolagen omkring $\frac{3}{4}$ och övriga skattskyldiga $\frac{1}{4}$. Jämföres denna proportion med den vanligen beräknade proportionen mellan bolagens och enskildas anparter i inkomst- och förmögenhets-skatten, 2 : 3, framgår, hurusom redan med nuvarande bestämmelser krigskonjunkturskatten drabbar bolagen relativt mycket hårdare. Redan genom den ovannämnda förändringen av tariffen i 1 mom. ökas denna disproportion ej oväsentligt. Och skulle det steg i samma riktning, som 2 mom. innebär, efter riksdagens uppfattning föra alldeles för långt.

Enligt vad i propositionen utretts, faller av bolagens andel i 1917 års krigskonjunkturskattesumma huvudparten med omkring 100 millioner kronor på industriföretagen. Då till krigskonjunkturskattens natur hör, att den i främsta rummet och hårdast träffar de nya företagen, inses lätt, att för dessa företag den föreslagna tilläggsskatten kan medföra verklig våda för deras utveckling. Att på detta sätt i deras linda hämma tillväxten av en mängd lovande företag måste betecknas såsom långt ifrån välbetänt skattepolitik. Att konsolidering är nödvändig för de nya företagen, ligger i öppen dag. Men även för äldre företag spelar kapitalbildningen i närvarande tid långt större roll än förr. Om all industri i våra dagar torde gälla, att kapitalbehovet är ojämförligt mycket starkare än under tidigare normala förhållanden. Vid beskattandet av de till synes stora vinstbeloppen gäller det att framgå med försiktighet.

Om det belopp av 35 miljoner kronor, som enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle extra betalas av de krigskonjunkturskattepliktiga bolagen,

ändock anses böra helt eller till en väsentlig del uttagas genom beskattning av bolagens inkomster, synes både lämpligare och mera rättvist, att bördan åtminstone lägges på bolagen samfällt, således efter grunderna för den allmänna inkomstskatten. Enligt riksdagens beslut i fjol och enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 123 till denna riksdag, vilket förslag riksdagen i princip bifallit, skall såväl i år som 1919 på grundval av den allmänna inkomst- och förmögenhetsskatten påföras en extra inkomst- och förmögenhetsskatt. Genom skärpning av denna skatt i erforderlig grad skulle nyssnämnda 35 miljoner kronor kunna erhållas på en mera rättvis väg, och har riksdagen i anledning av propositionen nr 123 antagit författningar härom, avseende såväl innevarande som nästa år. Emellertid har riksdagen härvid ansett en mindre del eller 5 miljoner kronor böra erläggas av andra skattskyldiga med viss högre inkomst.

Då riksdagen således ej kunnat antaga de i 2 mom. föreslagna stadgandena, torde anledning saknas att införa det nya 3 mom. För övrigt lärer den praktiska betydelsen därav i varje fall vara ringa eller ingen. På kalkylerna om skatteutbytet har det tilltänkta stadgandet ej i någon mån inverkat. Genom bortfallandet av 2 och 3 mom. blir också den föreslagna kompletteringen i 16 § obehörlig.

I förevarande proposition har departementschefen jämväl uttalat sig i frågan om en mera allmän revision av krigskonjunkturskatten, vilken fråga borde upptagas till prövning, för den händelse krigstillståndet komme att vara ännu någon längre tid. Några av de punkter, där behovet av revision särskilt framträdde, hava av departementschefen antytts (sid. 17).

Med anledning av en vid innevarande riksdag väckt motion, har bevillningsutskottet i betänkande, nr 17, bl. a. yttrat, att gällande förordning om krigskonjunkturskatt nog i åtskilliga avseenden vore behäftad med brister, som enligt sakens natur bleve mera framträdande ju längre tillbaka i tiden de förhållanden komme att ligga, som i författningen förutsattes som de normala till skillnad från krigskonjunkturen. På en allmän revision av hithörande lagstiftning, hur behörlig den än kunde vara, kunde det åter ej låta sig göra att nu ingå. Redan de statsfinansiella inkomstberäkningarna torde lägga hinder i vägen för varje åtgärd, som kunde vålla minskad skatteintäkt.

Riksdagen vill i detta sammanhang, med hänvisning till berörda av bevillningsutskottet gjorda uttalande, ytterligare understryka önskemålet, att krigskonjunkturbeskattningen i sin eventuella fortsättning måtte, så

långt möjligt är, läggas efter mera rationella grunder. Dess ursprungliga karaktär av provisorisk skatt för en enda gång präglar alltjämt de olika bestämmelserna och medför, ju mera de från början onormala förhållandena, ej minst i följd av penningvärdets fall, stabiliseras, allt betänkligare konsekvenser.

Några närmare riktlinjer för en reformering torde vara vanskligt att i förväg utstaka. Den av riksdagen antagna ändringen i 4 § förer emellertid tanken osökt in på möjligheten av en i andra avseenden vidgad avdragsrätt, t. ex. i fråga om förut erlagd krigskonjunkturskatt. För en blivande utredning möta givetvis en mångfald synpunkter att utreda och pröva. Då frågan om en revision, enligt vad nyss nämnts, redan är uppmärksammas å vederbörligt håll, lär emellertid riksdagen sakna anledning till formlig framställning i ämnet.

Riksdagen får härmed för Eders Kungl. Maj:t tillkännagiva,

dels att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 401, antagit ovan återgivna förslag till förordning om ändrad lydelse av 4, 15, 17, 20, 21, 23 och 29 §§ i gällande förordning om krigskonjunkturskatt;

dels ock att riksdagen, med avslag å Eders Kungl. Maj:ts i proposition nr 448 framlagda förslag till ändrad lydelse av 3, 8, 11 och 16 §§ i förordningen om krigskonjunkturskatt, i anledning av samma proposition beslutat, att 8 § från och med dag, som av Konungen bestämmes, skall erhålla följande ändrade lydelse:

8 §.

Krigskonjunkturskatt beräknas enligt denna

Tariff.

Beskattningsbar merinkomst.	Procenttal.	Skattebelopp.	Ökning för varje fullt hundratal kronor, som faller mellan de i kol. 1 angivna inkomst- beloppen.
Kronor.		Kronor.	Kronor.
2,000	4	80	14
20,000	13	2,600	15
40,000	14	5,600	17
60,000	15	9,000	19
80,000	16	12,800	21
100,000	17	17,000	21.5

Beskattningsbar merinkomst.	Procenttal.	Skattebelopp.	Ökning för varje fullt hundratal kronor, som faller mellan de i kol. 1 angivna inkomst- beloppen.
Kronor.		Kronor.	Kronor.
150,000	18.5	27,750	24.5
200,000	20	40,000	30
250,000	22	55,000	34
300,000	24	72,000	38
350,000	26	91,000	42
400,000	28	112,000	38
500,000	30	150,000	42
600,000	32	192,000	46
700,000	34	238,000	50
800,000	36	288,000	46
1,000,000	38	380,000	42
2,000,000	—	—	—

För merinkomst, som uppgår till 2,000,000 kronor eller därutöver, utgör skatten 40 kronor för varje fulla 100 kronor.

Stockholm den 19 juni 1918.

Med undersätlig vördnad.